

POSUDEK RIGORÓZNÍ PRÁCE

Univerzita Palackého v Olomouci – Filozofická fakulta – Katedra psychologie

Autor práce: **Mgr. Přemysl Khýr**

Název práce: **VLIV ROZVOJE VŠÍMAVOSTI NA DEPRESI A DISOCIACI V KONTEXTU SVĚTOVÉ PANDEMIE**

Autor posudku: **Mgr. Marek Malůš, Ph.D.**

oponent práce

Autor posudku hodnotí práci v každé kategorii na škále A – F, přičemž hodnota „F“ v jakékoliv kategorii znamená nedoporučení práce k obhajobě. Hodnota A znamená excelentní práci překračující standardní nároky na rigorózní práci. Při uvedení hodnoty A je vždy nutné slovně uvést důvody, v čem je práce nadstandardní. Při uvedení hodnoty D, E nebo F je vždy nutné uvést důvody, které hodnotitele vedly k snížení hodnocení. Průměrně dobrá práce dle požadavků a norem katedry je hodnocena hodnotou B nebo C. Každá oblast hodnocení (viz níže 1 – 5) má jinou váhu při stanovení celkového hodnocení práce. Celkové hodnocení práce je dáno komplexním posouzením práce autorem posudku.

V případě teoretické práce autor posudku extenzivně zpracuje hodnocení v bodě 2, v bodě 3 se věnuje zejména stanovení problému a cílů práce, v bodě 4 se zaměřuje na analytickou práci studenta a schopnost studenta postulovat na podkladě literatury závěry novým způsobem (úhel pohledu, nové spojitosti, kritické myšlení).

Hodnota

A - F

1 Aktuálnost problematiky, originalita práce, společenská potřeba práce, praktický přínos práce.

Všíímavost (Mindfulness), její rozvoj a aplikační možnosti jsou v posledních letech hojně skloňovaná témata v řadách odborné i laické veřejnosti. Téma práce je aktuální, ve společnosti žádané, včetně možností praktické (každodenní) aplikace.

A

2 Úroveň a kvalita teoretické části práce (přehled poznatků). Samostatnost zpracování, vhled autora do problematiky, literární prameny, využití databází, zahraniční literatury.

Teoretická část přináší odborným i čtivým způsobem dostatečně rozsáhlý a kvalitní vhled do základních témat dané problematiky. Oceňuji také závěrečnou propojující kapitulu, naopak za příliš stručnou považuji podkapitulu o dopadech světové pandemie (vzhledem k faktu, že se jedná o součást názvu předkládané rigorózní práce). Literární krytí je bohaté jak z hlediska tuzemských, tak zahraničních pramenů.

B

3 Formulace problému a cílů práce, výzkumný design, využití adekvátních metod a technik zpracování (výzkumných, statistických, jiných).

Ve formulaci výzkumného problému se objevují redundantní pasáže, které patří do teoretické části práce. Celkově popis výzkumného designu obsahuje velké množství informací, které zde nejsou nutné a naopak stěžují vhled do realizace dané studie. Z formulace výzkumných cílů a hypotéz je záměr autora zřejmý, nicméně formulacím v obou kategoriích mohla být věnována větší pozornost (např. s 57: u prvního a druhého cíle jde o prozkoumání vlivu meditace na zvolené proměnné, zatímco u třetího cíle se jedná o posouzení skutečného vlivu meditace na zvolené proměnné; ačkoliv je záměr autora srozumitelný, formulace jako taková je nesprávná). Obdobně u hypotéz je formulace problematická. Samotné srovnání posttestových hodnot mezi experimentální a komparativní skupinou nestačí, pokud neznáme pretestové hodnoty obou skupin a nezajímá nás rovněž rozdíl mezi pre-/posttestovým měřením uvnitř daných skupin (a jejich následné meziskupinové srovnání). Zvolený

D

výzkumný design považuji za dostatečný z hlediska kontroly nad intervenujícími proměnnými danými globálními vnějšími okolnostmi. Nicméně ne příliš jasný popis kvaziexperimentálního designu vyvolává otázky, zda u experimentální skupiny neexistovaly i jiné faktory vedoucí ke kýženému efektu (např. prezentace bohatých materiálů o mindfulness a jejích benefitech může vést i k placebo efektu, kterému komparativní skupina nebyla vystavena. Dále se zdá, že výzkumnický/intervenční kontakt (jistá pozornost a péče) s experimentální skupinou byl více intenzivní, než tomu bylo u komparativní skupiny, což mohlo mít na experimentální skupinu dodatečný stabilizující efekt, na rozdíl od komparativní skupiny – přičemž tento efekt mohl být v době o lockdownu o to výraznější, než by tomu bylo za běžných podmínek).

Shrnutí metodologické části: Popis působí poctivě, využívá odbornou terminologii a místy je precizní (např. vyřazování participantů ze skupin s ohledem na (ne)včasnost vyplnění dotazníků), nicméně celkově je tato část práce zbytečně rozsáhlá, kdy některé podstatné informace mohou zapadnout, některé důležité pro porozumění experimentálnímu designu absentují a některé jsou naopak redundantní. Vzhledem k bohatosti celého – a promyšleného – výzkumného designu, bych ocenil vložení materiálů, které byly participantům předkládány, do příloh (v současné chvíli není možné posoudit, co přesně předložený mindfulness program obsahoval). Formulace ve výzkumných cílech a hypotézách nejsou zcela správné.

Autor nakonec ve statistické části správně srovnal výchozí hodnoty proměnných mezi skupinami a tak trochu díky štěstí zjistil, že skupiny jsou z tohoto hlediska srovnatelné. Tím pádem mohl použít hypotézy, jak je původně formuloval. Vhodnější by však bylo měřit velikost rozdílu (změny) ve zkoumaných proměnných v rámci pre-/posttestu mezi skupinami a v tom duchu formulovat hypotézy (nebyl by tolik vydán všanc zpětnému zjištění, zda jsou či nejsou skupiny srovnatelné). Mimoto hypotézy 3 a 4 byly implicitně složené, neboť předpokládaly neexistenci pre-/posttestového rozdílu u komparativní skupiny. Ačkoliv je to opodstatněná nulová hypotéza, bez statistického ověření se stále jedná pouze o hypotézu – a přitom na jejím výsledku je závislá interpretace zjištění u hypotéz 3 a 4.

Shrnutí statistické části: I přes ne úplně vhodné počáteční nastavení (viz komentáře k metodologické části) byly nakonec zvoleny vhodné statistické postupy a interpretace výzkumných zjištění.

4 Zpracování a prezentace výsledků práce, interpretace výsledků, diskuse, závěry.

B

Většinově je zpracování i prezentace výsledků na dostatečné úrovni, nicméně některé chyby se zde vyskytují:

- Graf 2 (s. 78) nepřináší oproti Tabulce 4 (s. 76) žádnou novou informaci. Graf 1 (s. 77) přináší jedinou novou informaci (o výzkumné mortalitě u experimentální skupiny). Oba grafy jsou tak trochu zbytečné.
- Tabulky 8 a 9 (s. 83-84) přináší pouze přehled p hodnot (obvykle neprezentujeme tyto hodnoty samostatně)
- Popis tabulek a jiných objektů uvádíme nad nimi

Shrnutí a interpretace výsledků se zdá být v pořádku. Diskuse je rozsáhlá, kvalitní a zmiňuje i problematické metodologické aspekty, na které upozorňuji v předchozím bodu (což prakticky omezuje interpretační závěry práce s ohledem na nekontrolované intervenující proměnné), závěry jsou adekvátní.

5 Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení publikační normy.

A

Po formální stránce je práce zpracována kvalitně. Jazykově i stylisticky na vysoké úrovni (není bez chyb, jejich množství však není rušivé), rozsah práce je dostatečný, graficky je práce také zpracovaná pěkně. Publikační norma je dodržena, pouze bych do budoucna doporučil sjednotit případné přechylování autorů ženského pohlaví (ne jednou Baer a jindy Baerová) a u prezentace výsledků formátovat a prezentovat tabulky dle APA normy.

**Další poznámky
(nepovinné):**

**Otázky
k obhajobě
(nepovinné):**

Pokud správně rozumím, celá výzkumná část práce vznikla v rámci předchozí diplomové práce. Jaký zásadní posun (kromě rozšíření teoretické části práce) znamená tato rigorózní práce oproti diplomové?

Hodnocení celkem:

Práci doporučuji k obhajobě

Datum:

6. 3. 2022

Podpis:

Marek Malůš

POSUDEK RIGORÓZNÍ PRÁCE

Univerzita Palackého v Olomouci – Filozofická fakulta – Katedra psychologie

Autor práce: **Mgr. Přemysl Khýr**

Název práce: **VLIV ROZVOJE VŠÍMAVOSTI NA DEPRESI A DISOCIACI V KONTEXTU SVĚTOVÉ PANDEMIE**

Autor posudku: **Mgr. Martin Kupka, Ph.D.**

oponent práce

Autor posudku hodnotí práci v každé kategorii na škále A – F, přičemž hodnota „F“ v jakékoliv kategorii znamená nedoporučení práce k obhajobě. Hodnota A znamená excelentní práci překračující standardní nároky na rigorózní práci. Při uvedení hodnoty A je vždy nutné slovně uvést důvody, v čem je práce nadstandardní. Při uvedení hodnoty D, E nebo F je vždy nutné uvést důvody, které hodnotitele vedly k snížení hodnocení. Průměrně dobrá práce dle požadavků a norem katedry je hodnocená hodnotou B nebo C. Každá oblast hodnocení (viz níže 1 – 5) má jinou váhu při stanovení celkového hodnocení práce. Celkové hodnocení práce je dáno komplexním posouzením práce autorem posudku. V případě teoretické práce autor posudku extenzivně zpracuje hodnocení v bodě 2, v bodě 3 se věnuje zejména stanovení problému a cílů práce, v bodě 4 se zaměřuje na analytickou práci studenta a schopnost studenta postulovat na podkladě literatury závěry novým způsobem (úhel pohledu, nové spojitosti, kritické myšlení).

Hodnota

A - F

Aktuálnost problematiky, originalita práce, společenská potřeba práce, praktický přínos práce.

A

Problematika všímavosti je aktuální s výrazným praktickým přesahem. Téma práce a její výsledky lze využít v těchto oblastech psychologie, které se zabývají duševním zdravím člověka v kontextu především primární a terciární prevence.

Úroveň a kvalita teoretické části práce (přehled poznatků). Samostatnost zpracování, vhléd autora do problematiky, literární prameny, využití databází, zahraniční literatury.

B

Teoretická část práce je kvalitní, dobře strukturovaná, jednotlivé kapitoly logicky navazují, nechybí nic podstatného. Autor čerpá z aktuálních zdrojů – domácích i zahraničních. Dle mého názoru Mgr. Přemysl Khýr prokázal dostačující vhléd do studované problematiky a vytvořil přehledný, čtivý a přesto odborný text, kterým pokrýl stěžejní body studované problematiky všímavosti a dalších fenoménů – deprese a disociace. Jelikož má rigorózní práce v názvu slovo pandemie, myslím si, že by stálo za to obohatit teoretickou část práce o pasáže, které se budou tomuto fenoménu posledních 2 let věnovat. Autor pouze „naťukne“ tuto oblast v poslední podkapitole teoretické části, a to je dle mého názoru málo.

Formulace problému a cílů práce, výzkumný design, využití adekvátních metod a technik zpracování (výzkumných, statistických, jiných).

C

Formulace výzkumných cílů je jasná a logická, odpovídá celkovému kontextu práce. Využitý design je legitimní vzhledem k stanoveným cílům a formulovaným hypotézám. Nástroje určené ke sběru dat byly zvoleny správně s ohledem na cíle výzkumu. Chaoticky působí popis průběhu výzkumu. Chybí mi přehledné informace o tom, co výzkumník s experimentální skupinou prováděl – popis této klíčové oblasti výzkumu je narativní (vyprávění). Jvítal bych jasné schéma všech intervencí, které byly s experimentální skupinou prováděny. Zpracování dat a použití statistických metod bylo provedeno správně a přehledně. Výzkumný soubor i kontrolní skupina disponují dostačujícím počtem respondentů.

Zpracování a prezentace výsledků práce, interpretace výsledků, diskuse, závěry.

A

Prezentace výsledků je přehledná, s interpretací výsledků souhlasím, závěry v podobě komentářů k jednotlivým hypotézám jsou adekvátní a odpovídají získaným měřením. Diskuzi považuji za zdařilou, autor popisuje dosažené výsledky, propojuje tyto výsledky s již provedenými studiemi, zamýšlí se nad limity výzkumu. V závěru a následně souhrnu posléze autor shrnuje přehledně vše podstatné.

Formální zpracování práce, jazyková a stylistická úroveň, rozsah práce, grafická úprava práce, dodržení publikační normy.

A

Po formální stránce je práce pečlivě zpracována, autor píše čtivě a přesto odborně správně, publikační norma byla dodržena, rozsah práce odpovídá normám, které jsou pro tento typ textu stanoveny, grafická úprava je pečlivá.

**Další poznámky
(nepovinné):**

**Otázky
k obhajobě
(nepovinné):**

Práce byla zkontrolována v systému STAG theses.cz proti plagiátorství se závěrem: *práce není plagiát.*

Hodnocení celkem:

Práci doporučuji k obhajobě

Datum:

14. 2. 2022

Podpis:

Martin Kupka
